

Sylabus omylů

Na Sylabus omylů je možné se dívat dvojím způsobem. Na jedné straně – z pohledu moderního člověka – se jedná o soupis tvrzení založených na lidském rozumu a logice a podložených vědeckým poznáním, která mohou být v dnešní době sama o sobě stěží pokládána za mylná. Omyl přichází až se snahou papeže a katolické církve tato tvrzení popřít, a to bez jakéhokoli pokusu o argumentaci, vysvětlení nebo podložení svých stanovisek a pouze na základě své slábnoucí autority. Celý obsah dokumentu – osmdesát článků, které papež jako zástupce celé církve odsuzuje – je veřejnosti podán jako závazná pravda, o níž se nediskutuje. O téměř století a půl později se Sylabus omylů jeví nikoli jako prostředek mající církev podpořit a posílit, ale spíše jako zbraň namířená proti jejímu stvořiteli, protože zcela otevřeně napadá nejzákladnější principy současné společnosti, dotýká se základních lidských práv a svobod a působí místy spíše jako „provokace“.

Na straně druhé lze dokument chápat jako zoufalou snahu bývalé „mocnosti“, která zcela jistě zažila doby, kdy její pozice byla téměř neotřesitelná, posílit nebo si alespoň udržet svůj současný vliv. Ve srovnání s odmítnutím prohlášení, že „...it is no longer expedient that the Catholic religion should be held as the only religion of the State, to the exclusion of all other forms of worship“¹, které se vztahuje ke svobodě vyznání – jednomu ze základních stavebních kamenů moderní společnosti – a které popírat nelze, se zde ale také nachází pasáže, které církev nemůže než zavrhnout, protože se dotýkají její nejhlubší podstaty – jako například tvrzení: „There exists no Supreme, all-wise, all-provident Divine Being, distinct from the universe, and God is identical with the nature of things, and is, therefore, subject to changes...“²

Hlavní problém se ale podle mého názoru nachází spíše než v konfliktu mezi vědou, pokrokem či zdravým lidským rozumem a církví, ve sporu o kompetence, o moc a vliv mezi státem a církví. Církev se silnou základnou věřících a minimálně omezená ve svých pravomocích by bezpochyby byla pro každou státní správu nevítaným „státem ve státě“.

¹ *Syllabus of Errors*, článek 77.

² *Ibid.*, článek 1.